

Les tres N: negatius, negats i negacionistes

L'opinió de **Jordi Bigues**

Tot es va destapar el desembre de 2004. La petroliera Exxon Mobil pagava un suposat prestigiós grup de científics per elaborar informes en què es minimitzava la importància del canvi climàtic. Aquesta revelació es va fer pública arran de l'anunci que el canvi climàtic seria l'eix central de la reunió del grup G7, que reuneix als estats industrials més poderosos del planeta.

Es tractava de moure les peces per exercir una pressió prèvia a la reunió. Fins aleshores tot havia funcionat bé, rutinàriament. La suposada Aliança Científica, organització britànica associada a l'Institut George C. Marshall de Washington, vinculada a la petroliera Exxon Mobil, publicava el típic informe que resta importància al canvi climàtic. Fins i tot l'Acadèmia Britànica de Ciències es va sentir obligada a denunciar la reunió preparatòria celebrada a la Royal Institution de Londres.

Arran d'una investigació periodística, es va saber que les suposades veus independents eren a sou de la petroliera. Els impostors havien creat també una *Coalició Climàtica Global* destinada a escampar el dubte i a paralitzar qualsevol acció que pogués afectar la crema de combustibles fòssils.

Res de nou, però, en aquest cas, els efectes s'han mesurat. La revista *Science* ho va fer. Naomi Oreskes, de la Universitat de Califòrnia, va estudiar quins estudis científics negaven el paper de l'activitat humana en el canvi climàtic i quin reflex tenien als mitjans de comunicació. D'un total de 928 estudis consultats, un 10% de la producció científica, cap article no negava la contribució humana al canvi climàtic. En canvi, als diaris *New York Times*, *Washington Post*, *Wall Street Journal* i *LA Times*, més del 53% d'articles, dels 636 consultats, dubtaven de les causes de l'escalfament global. Tot un èxit per als grups del petroli i un fracàs per al periodisme independent. Com diu Al Gore, no sorprèn que la gent no sàpiga a què atènyer-se.

Aquesta polèmica té reflex a la nostra premsa. Periodistes i meteoròlegs de renom han estat a sou de les petrolieres i alguns columnistes es dediquen a dubtar del canvi climàtic. Hi ha qui ho fa per antipatia als ecologistes, que vol reduir a una secta d'il·luminats. És el cas de Manuel Toharia, actual director del Museu de les Ciències Príncep Felip de València. Alguns altres s'afegeixen, per norma, al *pensament dominant*. Són pro-nuclears, diuen que tot són exageracions i caricaturitzen els arguments.

Tampoc no hi manquen els hiper-crítics amb els americans. Una de les figures vulnerables, a la qual cal disparar, és Albert Gore. A vegades els arguments són més que barroers, com el d'en Sergi Pàmies quan diu que *Una veritat incòmoda* és un documental *gore* (sembla que ni tan sols l'ha vist ni ha llegit el llibre). Es cura amb salut tot sentenciant que "el docudrama d'Al Gore és ple d'afirmacions tremendistes parcialment desmentides per fòrums científicament solvents". Deuen ser les opinions del jutge britànic que ha condemnat Al Gore a la foguera?

El cas és que ni el catedràtic emèrit Jaume Terradas no s'ha pogut estar de replicar. "Per què *La Vanguardia* l'ataca tant?", es preguntava en una carta al director. "Dubto que *La Vanguardia* arribés a parlar tan malament de Kissinger, Arafat o Begin quan quina vergonya, varen rebre el mateix premi." I tancava la carta: "Per què no són equànimes? És clar que no hi ha pitjor cec que el qui no hi vol veure."

El professor de la Universitat Autònoma de Barcelona insisteix que *Una veritat incòmoda* "no és un conte, senyor Àlvaro. Tant de bo ho fos. Gore escrivia llibres sobre el tema abans de ser vice-president. Per què no hi aporteu dades? Senzillament no en teniu." I l'endemà Xavier Sala li contesta com difamat d'estar al servei del món del petroli, per la broma de Terradas d'afirmar que per les seves venes corria petroli. Quina pena que el diari hagi tancat la polèmica.

Sempre s'ha d'estar sota la precaució de l'esperit crític, però sense confondre'l amb l'esperit cretí, que de crític en té ben poc, malgrat que s'embolcalli de xifres. Els qui demanen sovint que els polítics dimiteixin, demanin perdó pels seus errors, etc. haurien de predicar amb l'exemple.

Periodista i autor de *X un bon clima*

Quines coses que hem de sentir!

Qualsevol persona té el dret legítim de discrepar. Ben diferent és intentar desqualificar de forma sistemàtica tesis ecologistes basades en estudis científics, mitjançant la poc científica tàctica de desmentir sense aportar dades, ni esmentar les fonts en què suposadament es basa aquesta opinió contrària. Manuel Toharia n'és un especialista:

"Si no hi hagués gens d'ozó a la Terra, probablement no passaria res. Aniríem amb un barretet, amb guants, perquè el Sol seria dolent, o ens fariem tots negres." Entrevista a *Moviline*, revista del servei de telefonia mòbil, desembre de 1993.

"És obvi que el temut escalfament encara no ha començat." Manuel Toharia. Article "El fantasma CO₂ y sus disfraces", revista d'Unión Fenosa (propietària de diverses centrals tèrmiques i centrals nuclears), desembre de 1993.

"Desconeixem si l'efecte d'hivernacle és una amenaça." Manuel Toharia. Trobada sobre medi i política, organitzada per la fundació Sistema, 30 de setembre de 1993.